No. 1896 Zaterdag 15 Mei 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Zijne Excelentie
Gouverneur O. L. Helfrich.

OPENINGSREDE
van Zijne Excelentie
Gouverneur O. L. Helfrich.

Mijnheer de Voorzitter,

Mijne Heeren, Leden van den Kolonialen Raad.

Nu ik wederom de eer heb in Uw midden op te treden, ditmaal, om straks, ingevolge artikel 77 van het Regeeringsreglement, Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen, verheugt het mij op de eerste plaats te kunnen constateeren, dat wij ons thans, dank zij de onderteekening van het Vredesverdrag door het meerendeel der oorlogvoerende partijen, voor gelukkiger omstandigheden geplaatst zien, dan in het achter ons liggend tijdvak van den wereldkrijg.

Immers het vrije internationaal zeeverkeer, — zij het ook, dat nog storende factoren daarop hun invloed deden gelden, ik wijs slechts op de ernstige arbeidsgeschillen in de groote wereldhavens — de daarmede gepaard gaande ontwikkeling van Zuid-Amerika, meer in het bijzonder van Venezuela en Columbia, werkten mede om de Willemstad in beteekenis te doen toenemen, niet alleen als overlaadhaven, doch ook als een station voor het bunkeren van olie en kolen.

Zoo namen twee nieuwe stoomvaartlijnen, de West-Indian Caribbean Steamship Company en de Compañia Transatlantica Italiana die haven in hun dienst op.

Zoo opende de K. W. I. Maildienst met verschillende nieuwe booten hare A. B. C. Lijnen, welke een geregelden dienst onderhouden tusschen het Moederland en verschillende havenplaatsen van Venezuela, Columbia en Centraal Amerika, waarbij Willemstad als hoofdstation is aangewezen.

De ontwikkeling van het scheepvaartverkeer in onze voornaamste haven moge blijken uit eene vergelijking van de beweging in het afgeloopen jaar met die in het jaar 1913. Liepen in 1913 1486 schepen met 1.967.988 M3 netto inhoud Willemstad binnen, in 1919 werd de haven bezocht door 1677 schepen, met 1.529 614 M3 netto inhoud, zij het met een geringer tonnenmaat.

De cijfers voor in- en uitvoer wijzen mede op een niet onbeduidenden vooruitgang, hoewel bij de appreciatie hiervan de teruggang van de waarde van het geld niet uit het oog mag worden verloren.

Werd in 1913 ingevoerd voor een totaal bedraag van f. 5.326.162, in 1919 steeg de invoer tot f. 9.049.444, terwijl de uitvoer over die jaren respectievelijk bedroeg f. 2.305.432 en f. 5.412.474. Onder dit laatste bedrag is begrepen een som ad f. 230.000 zijnde de waarde van het residu gebunkerd door stoomschepen met bestemming naar Nederland.

De havenaangelegenheden hebben dan ook steeds de aandacht van het Bestuur. Aan het Opperbestuur zijn mijne inzichten kenbaar gemaakt aangaande de gedragslijn, welke ten aanzien van de ontwikkeling van het havenbedrijf moet worden gevolgd.

Met het Opperbestuur is nader van gedachten gewisseld om middels stoomverbinding verbetering te brengen in de nog zoo hoogst gebrekkige communicatie tusschen het hoofdeiland en de Bovenwindsche eilanden.

De Curaçaosche Petroleum Maatschappij was, niettegenstaande zij in haar bedrijf tegenslag ondervond wegens het niet tijdig afleveren van lichters en het niet aankomen van de verwachte sleepbooten, toch nog in staat in de behoefte aan stookolie te voorzien, welke gaandeweg toeneemt. Uitgevoerd werden 21.228 ton ter waarde van f. 634.657. (Deze en volgende cijfers hebben betrekking op het tijdvak April 1919 - April 1920.

De twee olietanks van de West-Indian Oil Company, een branche van de "Standard Oil Company" met de daarbij behoorende pijpleiding langs Motet en de Nieuwe Werf werden voltooid en zullen binnenkort in gebruik worden gesteld.

Op de scheepstimmerwerven nam het bedrijf gestadig toe. De firma S. E. L. Maduro & Sons slaagde er in den driemastschoener Pioneer met een bruto-inhoud van 1760 M3 te water te laten, waarmede op dit gebied van nijverheid tot dusverre het record is geslagen.

De Mijnmaatschappij Curaçao begon, na ongeveer 5 jaren stagnatie in haar export, in November a. p. wederom haar phosphaat uit te voeren; zij vond voor haar kostbaar product een afzetgebied in Europa. Uitgevoerd werden 31.180.640 K. G., ter waarde van f 804.664.

De Eerste Sisal Maatschappij kwam tot uitvoer van haar product tot een totaal van 22.652 K. G. sisalvezel ter waarde van f 8.233.

De Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen te St. Eustatius werkte met een bevredigend resultaat en voerde o. a. 13.700 K. G. sisalvezel uit ter waarde van f 6.560.

Het Albertinapark nam in beteekenis toe door een drukker vreemdelingenbezoek en door een vermeerderden afzet van de opgemaakte veeren, welke goede prijzen behaalden. De verwachtingen, welke men echter in het Moederland van de struisvogelteelt op ons eiland heeft, zijn te hoog gespannen. De met vele moeilijkheden gepaard gaande teelt zal *nimmer* bij het volk ingang vinden.

De hoedenvlechtindustrie blijkt meer en meer aan de vrouwelijke bevolking een bestaansmiddel te kunnen opleveren. De uitkomsten van het coöperatieve bedrijf te Rincon (Bonaire) geven gegronde hoop, dat een verdere ontwikkeling der industrie in den meest gewenschten economischen zin alleen in die richting te zoeken is.

Uitgevoerd werden 154.861 dozijn hoeden ter waarde van f 691.775.

De resultaten bereikt door de eerst kortelings (5 November a. p.) opgerichte Vereeniging „Huisvlijt", ten doel hebbende den welstand te bevorderen van allen, die huisvlijt beoefenen, mogen inderdaad zeer bevredigend worden genoemd; de maandelijksche afzet bedroeg gemiddeld f 1000.

Voor de ontwikkeling van de Bovenwindsche eilanden zal mede de in dit jaar te verwachten oprichting van een station voor draadlooze telegrafie van belang kunnen zijn. De uitkomsten van het bedrijf op de Benedenwindsche eilanden zijn gunstig.

Naast de naar voren gebrachte lichtpunten valt helaas in economisch opzicht op vele donkere zijden te wijzen.

De buitengewoon droge weersgesteldheid deed op de Benedenwindsche eilanden den maisoogst mislukken en gebrek aan water ontstaan.

Het wegtrekken van de mannelijke bevolking inz. naar de suikerplantages in Cuba, verlokt door de hooge loonen, tengevolge waarvan tal van werkkrachten aan de industrie en de plantages werden onttrokken, de geringe afzet van het zout, de groote sterfte onder den veestapel, ziekte onder de dividiviboomen, al deze factoren hebben een stand van zaken geschapen, die verre van rooskleurig is, den werkgever voornamelijk bij het z. g. groot-landbouwbedrijf, niet minder het Bestuur zeer vele zorgen baart.

Een nog ongunstiger beeld geeft ons de toestand van de Bovenwindsche eilanden te zien, zooals mij op mijne recente reis is gebleken; een sterk economische teruggang door gebrek aan kapitaal, en niet minder ook daar door een exodus naar Santo Domingo en naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

Deze korte beschouwingen zullen voldoende aan het licht hebben gebracht, dat de economische verheffing van de kolonie een der ernstigste vraagstukken, zoo niet het ernstigste vraagstuk van den dag blijft. Uit de eerlang bij Uwen Raad in te dienen wenschelijkheidsbegrooting moge U de urgentie blijken van de daarbij door mij voorgestelde maatregelen, welke, naar mijne besliste meening, alleen in den huidigen toestand verbetering zullen kunnen brengen, en waardoor, naar vertrouwd wordt, ook, eeniger mate althans, de emigratie zal kunnen worden gekeerd.

Waar, zooals de praktijk heeft uitgewezen, meer in het bijzonder de Curaçaosche emigrant zich om zijne achtergelaten gezinnen weinig bekommert, heeft het Bestuur zich tot de consulaire ambtenaren en tot de werkgevers moeten wenden om hunne bemiddeling te willen verleenen de emigranten aan te zetten door het overmaken van een gedeelte van hun loon het lot van hunne gezinnen te verzachten. Inmiddels zijn de emigranten bereid gevonden om bij hun vertrek een deel van het door hen ontvangen voorschot aan het Bestuur af te staan in het belang van het onderhoud hunner familieleden.

Niet lang na mijn optreden vroeg inzonderheid de voedselvoorziening van de bevolking der Benedenwindsche eilanden bij voortduring mijn volle aandacht.

Aan den eenen kant had het Bestuur te waken voor een geregelden aanvoer van de voornaamste levensbehoefte, aangezien in deze streken zoo goed als niets geproduceerd wordt; aan den anderen kant had het rekening te houden met de belangen van de zeer talrijke kleinhandelaren en winkeliers, die door de gouvernements-bemoeiïng in een der voornaamste takken van hun bedrijf eenigszins aan banden worden gelegd. Ik stel mij dan ook voor die bemoeiing slechts te bestendigen zoolang de omstandigheden zulks strikt noodzakelijk maken.

Intusschen is men doende te overwegen op welke wijze aan de verschillende belangen kan worden tegemoetgekomen, zonder dat de onmisbaar gebleken gouvernements controle wordt uitgeschakeld.

Niet minder dan de voedselvoorziening baart de watervoorziening veel zorg. Tengevolge van den zeer onvoldoenden regenval gedurende het afgeloopen regenseizoen, daarop wees ik reeds, zijn, terwijl wij nog pas aan het begin van het eigenlijke droge seizoen staan, de meeste vergaarbakken in het stadsdistrict zoo goed als leeg en moet het drinkwater voor de bevolking met ponten en karren uit het tweede en derde district worden aangevoerd.

Met de voornaamste waterleveranciers zijn besprekingen gehouden, waaruit mij gebleken is, dat vooralsnog van particuliere zijden in de behoefte kan worden voorzien. Mocht een en ander niet aan de verwachting beantwoorden, dan zal het Bestuur de watervoorziening van Willemstad ook ter hand moeten nemen.

In de z.g. benedendistricten, vooral in het 4de district heerscht in sommige buurten reeds gebrek aan voldoend drinkwater voor mensch en dier. Men tracht door het uitdiepen van bestaande en het graven van nieuwe putten zooveel mogelijk verbetering in den toestand te brengen.

Aan deze aangelegenheden wordt ook op de eilanden Aruba en Bonaire, welke nagenoeg in dezelfde omstandigheden verkeeren als het hoofdeiland, bijzondere aandacht gewijd.

De hooge subsidie in het afgeloopen jaar door het Moederland aan de Kolonie verstrekt en de toename van den handel inzonderheid met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika hebben niet nagelaten hun invloed te doen gelden op de wisselkoersen.

In dit verband wensch ik vooral de aandacht te vestigen op den precairen toestand van het muntwezen op de Bovenwindsche eilanden, meer in bijzonder wat het eiland St. Martin betreft, voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van den franc, zonder dat men tot *afdoende* maatregelen kon komen om in den chaos wijziging te brengen.

Verder een blik werpende op het verloopen zittingjaar moet met dankbaarheid worden gememoreerd, dat de kolonie voor rampen gespaard bleef en dat de gezondheidstoestand der bevolking over het algemeen zeer bevredigend was.

De recente berichten geven een bemoedigende hoop op een spoedig herstel van onze relaties met de republiek Venezuela.

Primo November a.p. kwam de reorganisatie van het Rechtswezen in werking; beoogd wordt snel en vereenvoudigd recht, zoomede een vermindering van de proceskosten. Een uniforme rechtspraak bij geschoolde rechters is ook hiermede aan de geheele kolonie gebracht.

De overtuiging, dat het politiewezen in zijn huidige organisatie niet aan eischen beantwoordt, welke men daaraan vooral in een havenplaats kan en mag stellen, gaf mij aanleiding om over eene reorganisatie ook met het Opperbestuur van gedachten te wisselen.

Gebrek zoowel aan technisch personeel als aan werkvolk waren meer in het bijzonder de redenen, waarom door het Departement van Openbare Werken bij de uitvoering der noodzakelijk geachte werken niet de vereischte spoed kon worden betracht, zelfs niet kon worden gedacht aan den voorbereidenden arbeid ten aanzien van zulke belangrijke werken als de voorziening van Willemstad van drinkwater, de rioleering, van de hoofdplaats e. a. Vertrouwd wordt, dat in dien ongewenschten stand van zaken een verandering ten goede zal komen, zoodra het aangevraagd technisch personeel is uitgezonden en bij den verwachten teruggang van den uittocht der arbeiders.

Bij het Opperbestuur zal worden aangedrongen op de spoedigst mogelijke uitzending van den mijningeneur voor het verrichten van een onderzoek meer in het bijzonder in het belang van de watervoorziening op het hoofdeiland en van een mijningenieur meer speciaal voor het instellen van een onderzoek naar de mogelijkheid tot verdere exploitatie van de goud- en phosphaatmijnen op het eiland Aruba, welke bedrijven werk aan zoo menig arbeider zouden kunnen verschaffen.

Het oog bleef gericht op de geleidelijke ontwikkeling van het onderwijs, een der machtfactoren tot verruiming van het economisch bestaan van de bevolking.

De in October a. p. ingediende gewijzigde ontwerp-verordening beoogt aan de openbare en geldelijke gesteunde bijzondere scholen meer gelijke eischen te stellen, in verband daarmede de ondersteuningsvoorwaarden te verbeteren en aan de wenschen der bevolking van de Bovenwindsche eilanden tegemoet te komen, wat het aanleeren van het Engelsch betreft.

Verwacht mag worden, dat het onderwijs zich na het inwerking treden dezer verordening meer dan thans het geval is, zal aansluiten bij de plaatselijke omstandigheden.

Naar de behoeften zal ook het voortgezet en het vakonderwijs zich kunnen ontwikkelen, terwijl studiebeurzen aan-

vullend zullen werken.

Van de groote voordeelen van het voorbereidend onderwijs zal in meerdere mate gebruik worden gemaakt.

Al spoedig deed zich de noodzakelijkheid gevoelen aan deskundige voorlichting ten aanzien van verschillende vraagstukken, welke op de wetgeving betrekking hebben en niet minder betreffende de op financieel-economisch gebied te treffen maatregelen; men bleef daarom niet achter commissies in het leven te roepen om den Gouverneur van advies te dienen nopens de aan de orde gestelde onderwerpen.

Een commissie werd verder ingesteld in het belang van een regeling van de rechtspositie der ambtenaren en van een herziening hunner bezoldiging.

Het hiervoren gereleveerde moge U, Mijne Heeren, de overtuiging schenken, dat ook in het nieuwe zittingjaar, niet minder dan in het afgeslotene, een beroep zal moeten worden gedaan op Uwe werkkracht en toewijding om datgene tot stand te brengen wat de sociaal-economische belangen der kolonie zal kunnen bevorderen.

Het past mij nu van deze plaats mijn welgemeende gelukwenschen aan te bieden aan Uwen Voorzitter, Uwen Ondervoorzitter en Uwe medeleden, de Heeren Lansberg, Maduro en Winkel met het hernieuwd bewijs van vertrouwen door Hare Majesteit Onze Geëerbiedigde Koningin in U gesteld.

Moge, Mijne Heeren, in het nieuwe zittingjaar onze gemeenschappelijke arbeid, gegrond op wederzijdsche waardeering, vertrouwen en sympathie, onder Gods onmisbaren zegen, strekken tot heil en bloei der kolonie, waaraan ik, zoolang het mij gegeven zal zijn, mijn beste krachten zal blijven wijden.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1920-1921 geopend.

Koloniale Raad.

Openbare behandeling van de Begrooting voor 1921.

Bij de openbare behandeling der begrooting op ll. Zaterdag waren maar 9 leden aanwezig.

Buitenslands vertoefden de Heeren E. M. Penso en S. M. L. Maduro.

Afwezig zonder kennisgeving waren de Heeren C. S. Gorsira, J.P.Ezn, en Edwin Senior. — Aan de bestuurstafel hadden plaats genomen als gevolmachtigden van den Gouverneur: de Procureur-Generaal, de Admin. van Financiën, de Inspecteur van het Onderwijs, de Directeur van Openbare Werken en de Landbouwkundige.

Na opening der algemeene beraadslagingen, bracht het allereerst de Heer F. W. P. Winkel zijn batterij in stelling en richtte reeds onmiddelijk zijn vuur tegen sommige kringen in Nederland en vooral tegen de leden der Staten Generaal, die zich mengen in Curaçaosche aangelegenheden, zonder met kennis van zaken te kunnen oordeelen, die de wijze van samenstelling van den Kol. Raad afkeuren, spreken over de struisvogelteelt als speciaal geschikt voor onze buitenbevolking; die Curaçao willen verdeelen in waterschappen; watersalamanders aanbevelen tegen muskietenplaag, enz.

Maar hier in onze intellectueele kringen lacht men over zulk gepraat.

De samenstelling van den Kol. Raad deugt niet, zeggen zij. De Heer Winkel is van dezelfde opinie, zooals hij vroeger ook al gezegd heeft. „Doch waarom durven de Heeren in de Kamers dan geen proef nemen met kiesrecht?"

De Heer Winkel zelf beweert nu dat raadsel te kunnen oplossen. Dat is, „omdat zij, (die Heeren in de Kamers?) zer goed begrijpen, dat het daar voor goed zou gedaan zijn met die mythe van 90 % Missie-volgelingen, omdat dan vast zou blijken, dat de Roomsch Katholieken van Curaçao niet allemaal makke schapen zijn, die blindelings hun priesters volgen, en er in dat geval Roomschen in den Raad zouden komen, die nog feller op Rome gebeten zijn dan welke Protestant of Israëliet ook."

Dat alles vertelde de heer Winkel, dezelfde mijnheer, die het vorig jaar bij de behandeling der begrooting er zoo groot opging, dat „Protestanten en Israëlieten en Katholieken hier eendrachtig naast en met elkaar leven," en dat er hier zoo 'n voortreffelijke „onderlinge waardeering en eendracht heerscht onder de verschillende gezindten" En „dat een Protestant en een Israëliet zeer goed en even goed de Roomsch-Katholieke bevolking in den Kol. Raad kunnen vertegenwoordigen als een Roomsch-Katholiek, misschien zelfs nog beter."

Dat was de vos, die de passie preekte, de wolf in de schapenvacht.

Maar het succes van het vorig jaar is niet bijster groot geweest.

Daarom dit jaar maar weer eens uit een ander vaatje getapt. Eerst de Roomsche priesters eens duchtig over den hekel gehaald, en dan nog die domme schaapachtige Katholieken een flinken veeg uit de pan. Dan zullen die Roomsche kerken wel van zelf leegloopen en hun zaakje moeten sluiten. Niet waar Mr. Winkel, dat is immers de bedoeling? Doch U zult nog wel wat langer dan een jaartje geduld moeten oefenen. U zijt lang de eerste niet, die den grafkuil voor de Roomsche Kerk heeft willen delven.

Uit zijn woorden van ll. Zaterdag weet men nu, hoe men de vertegenwoordiging van de Katholieken in den Raad in den geest van den Heer W. heeft op te vatten. Liefst door leden, die nog feller op Rome gebeten zijn dan welke Protestant (b.v. de Heer F. W. P. Winkel) of Israeliet (b.v. de Heer D. de Marchena) ook."

„De Missie, — zoo orakelde de Heer W. maar steeds door, — weet wel, dat zij van een rationeel (?!) kiesrecht niets te verwachten heeft, evenmin van een vrij uitgebreid mannenkiesrecht, doch alleen bij algemeen kiesrecht (zoowel van mannen- als vrouwen) in den beginne eenig succes kan verwachten." Doch volgens de apodictische bewering van Spr. is zoo 'n kiesrecht voor onze kolonie iets onmogelijks!" (Waarom?) „En daarom,— zoo trok Spr. zijn raadselachtige conclusie, — zullen wij voorloopig geen kiesrecht krijgen."

De Heer Winkel, die al meermalen blijk gegeven heeft, niet ongevoelig te zijn voor de volksgunst, gaat hier lijnrecht in tegen alle democratische begrippen van onzen tijd en denkt zich een kiesrecht van eigen maaksel, waarbij juist het volk in zijn breede gelederingen positief wordt uitgesloten, als het eenig juiste en aannemelijke.

„Daarom (?), (deze *salto mortale* is van den Heer W. zelf) moet het nu maar eens uit zijn met dat gepraat over die 90 % katholieken. Dus moeten die heeren (?) dat vervelend paradepaard voortaan maar thuis houden."

Zóó van den hak op den tak springend, zat de Heer W. onmiddelijk daarna weer opeens in een heel ander chapiter verzeild.

Spr. was van oordeel, dat het nog een heel verouderd stelsel is, dat onze kolonie feitelijk alleen van uit den Haag bestuurd wordt, en buiten den Raad om. En zich verstoutend te spreken uit naam van alle ontwikkelde Curaçaoenaars, Israelieten, Katholieken en Protestanten stelde de Heer W. den eisch, dat daaraan nu eens een einde moest komen.

De Heer W. heeft zoowat alle mogelijke onderwerpen in zijn redevoering besproken. Het is dus onze schuld niet, dat de samenhang meer uit los zand bestaat. Zoo kwam nu de belastingverhooging aan de beurt. Ook de Kol. Raad, zeide hij, wil daartoe meewerken, zelfs nog wel verder gaan dan het Bestuur zelf.

„De financieele toestand van de kolonie is lang niet zoo zorgelijk als de eindcijfers van de begrooting doen gelooven. Want daar komen posten tot een bedrag van ± 2 ton op voor, die best daarvan konden afgevoerd worden."

Om dat zaakje op te knappen stelde Spr. voor, maar eens een commissie te benoemen.

Groote hilariteit wekte naderhand de opmerking van den Heer Prakken, die den Heer W. een koudwaterstraal bezorgde, door er aan te herinneren, dat de Heer W. zelf tot lid van zoo'n commissie benoemd was. — Iemand die meer van afbreken dan van opbouwen houdt, voelt zich in zoo'n commissie blijkbaar niet op zijn plaats.

Voor de verpleging van arme zieken en krankzinnigen scheen de heer Winkel al bitter weinig te voelen. Hij wilde dat liever voor een koopje gedaan krijgen. Doch verder ging hij daar niet op in.

Alleen bleek hij met den Heer Herm. Statius Muller ruggespraak gehouden en dit lid de speciale behandeling van deze affaire toevertrouwd te hebben. Uit diens bewijsvoering, zoo trok de Heer W. nu al vast de conclusie, zal men zien, „dat de Gouverneur er eigenlijk een beetje is ingeloopen met die verhooging van verpleegkosten."

Spr. hoopte, „dat zijne Exc. dat zal inzien." Ja, dat moet men den Heer W. zeker nageven, dat hij altijd even parlementair en kiesch (?) is in zijn bewoordingen.

Spr. had nog veel meer op zijn repertoir. De finantieele afscheiding van de Bovenwindsche eilanden moest nu ook maar spoedig haar beslag krijgen. Zoowel van den kant van de menschen Boven- als Benedenwinds kan Spr. die wensch tot afscheiding best begrijpen.

De Heer W. schijnt ook aanleg of aspiraties te hebben voor Administrateur van Financien.

Luister maar: Voor zijn part kan Nederland zooveel als 't wil aan de Bovenwindsche Eilanden ten koste leggen, maar dan moet het royaal dat heele deficit voor zijn rekening nemen en Curaçao er buiten laten en die meerdere kosten op een afzonderlijke begrooting brengen.

Zóó blijft dat voor het Rijk natuurlijk toch precies hetzelfde, doch de begrooting van de drie benedenw. eilanden krijgt daardoor een paar ton minder voor zijn rekening.

„*Summa Summarum* (ja, ja de Heer W. kent Latijn ook) slinkt dan het te kort van zelf van een millioen in eens op de helft, en die helft is ook best weg te moffelen, (als men maar goochelen kan, denkt de lezer? neen,) als men maar met wijs beleid te werk gaat," zegt de heer W.

— Dat kunnen de groote Heeren in den zak steken.

Wie nog niet gelooven wil, dat de Heer W. eigenlijk voor Administrateur van Financien in de wieg is gelegd, luistere maar verder:

„Op de begrooting komen posten voor ten behoeve van de economische verheffing van de kolonie." Wel zegt de Heer W, „die moet natuurlijk het Rijk voor zijn rekening nemen." (Alsof het Rijk dat niet al jaren lang doet).

Dan krijgen wij dus deze regeling, zegt Spreker: „De gewone dienst bekostigt de kolonie, maar de andere uitgaven ter verheffing van den economischen toestand, die moet het Rijk zelf maar bekostigen." — Dus zóó veronderstellen wij, die zullen dan zeker op de Staatsbegrooting moeten komen?

Men kan nooit weten hoe een dubbeltje rollen kan. Best mogelijk, dat de Heer W. de *bâton de maréchal* in den ransel draagt.

Ook voor logica heeft de Heer W. onmiskenbaren aanleg.

Onmiddellijk aansluitend aan het vorige, komt plots deze conclusie: „Uit het voorgaande blijkt (?!) reeds, dat ik ten opzichte van de aangekondigde wenschelijkheids begrooting een neutraal standpunt inneem." — „Tegen uitgaven voor maatregelen, die werkelijk den economischen toestand der kolonie kunnen verheffen en er toe kunnen bijdragen, dat de subsidie zoo spoedig mogelijk verdwijnt, ben ik volstrekt niet gekant. Ik hoop, daarom, dat de Gouverneur met goede wel overwogen voorstellen zal komen."

Een administrateur van financien, die zoo handig goochelen kan, heeft natuurlijk bij een toekomstige vacature van zelf een streepje vóór. En daar volgens des Heeren Winkel's desiderata van 't vorige jaar meer de „kolonisten" voor zulke betrekkingen behooren gekozen te worden (denk tegelijk aan „den blunder van Spanje") dan is van zelf de keuze al heel beperkt en weten we nu al, wie in de toekomstige Republiek Curaçao (onder Amerikaansch protectoraat) de portefeuille van financiën onder den arm neemt.

De lezer schenke zijn volle aandacht aan den onovertroffen hocus-pocus-toer, hierboven gesignaleerd.

De Heer W. heeft als eerste stelling voorop gezet, dat alle posten, die *dienen tot verheffing van den economischen toestand der kolonie*, thuis behooren op de Staatsbegrooting.

Deze posten zullen er toe „*bijdragen, dat de subsidie zoo spoedig mogelijk verdwijnt.*" Dus hoe *méér* millioenen het Rijk aan de economische verheffing van onze kolonie besteedt, hoe geringer de subsidie wordt, die de kolonie van het Rijk noodig heeft. — In het idee van de Heer W. is dat voor ons geen subsidie meer, omdat zij op de Staatsbegrooting geboekt wordt. En tegen zulke posten belooft de Heer W. *nu* heel genadiglijk zich niet te zullen kanten. Dat is wel het toppunt van grootmoedigheid.

Daar is nog meer, wat den Heer W. dwars zit. Dat is nl. de richting, die tegenwoordig steeds meer en meer door het Bestuur wordt gevolgd, om buiten den Raad om, uitgaven te doen, die niet op de begrooting voorkomen. „Zulk een politiek is een ernstige aanslag op het budgetrecht van den Kolon. Raad en ook van de Staten-Generaal."

Men ziet wel, dat de Heer W. met hand en tand zich blijft vastklemmen aan zijn recht (?!) om ook een hartig woordje te mogen meespreken over die duizenden guldens, die het Rijk ons jaarlijks puur cadeau geeft om onze Begrooting sluitend te maken. En waarlijk, men kan zijn ooren bijna niet gelooven, nu de Heer W. schijnbaar als pleitbezorger van den Gouverneur gaat optreden.

„Ik kan wij voorstellen, zoo zegt hij, dat, er zich gevallen kunnen voordoen, waarin terstond moet worden beslist en ingegrepen, gevallen, waarin er *periculum in mora* kan zijn." (*zeer juist*). „Niemand zal er dan over denken" (wij voor ons zijn daar nog zoo heel zeker niet van. Want als men een hond wil slaan, is het o zoo gemakkelijk een stok te vinden) „niemand zal er dan over denken om er den Gouverneur een grief van te maken, als hij terstond handelend optreedt" (Volstrekt niet in, Mr. W.)

Van een energiek Bestuurder mag men zelfs niet anders verwachten. Maar de urgentie moet dan blijken." (Ziet ge wel, lezer, de Heer W. houdt den stok achter zijn rug al klaar). Spr. stelt dan de vraag, of er wel „urgentie was bij de verbouwing van de Wilhelmineschool, bij de herstelling van het Molenplein, de verbouwing van het Militair Hospitaal?" Hij denkt er het zijne van. En nu komt de stok van achter den rug plotst te voorschijn; „In *al* die gevallen is de Koloniale Raad *zonder eenige noodzaak* voor het hoofd geslooten." (In vertrouwen gezegd, Mr Winkel, wij gelooven zelfs, dat de Gouverneur het uit *louter plagerij* gedaan heeft.

Van zoo'n Roomschen Gouverneur kan men juist zoo iets verwachten. Die Roomschen zijn nooit te vertrouwen, zij zijn tot alles in staat, U weet wel, „*het doel heiligt de middelen.*")

De Heer W. houdt er heel andere principes op na. Hij is meer voor samenwerking. Luister maar: „de Kol. Raad is en is *altijd* (?!!) tot samenwerking bereid gevonden. Doch samenwerking moet op onderlinge waardeering berusten.

Alles moet niet altijd van één kant komen." — Hebben wij 't goed verstaan Mr. W? U zegt en bedoelt dus, dat de waardeering altijd *alleen* van *uw* kant kwam? Men moet maar durven.

Dolgraag had de Heer W. dezen avond ook nog zijn praatlust botgevierd aan *onderwijs* en *politie*.

Maar omdat die twee zaken spoedig in afzonderlijke wetontwerpen zullen besproken worden, vindt hij beter ditmaal daar maar over te zwijgen.

Maar hierna kondigde de Spreker nog een heel voornaam punt aan. Het werd muisstil in de zaal.

„Men heeft op Curaçao *algemeen den indruk*, dat onze tegenwoordige Gouverneur het goede wil, veel belangstelling heeft voor alle zaken, energie en werkkracht bezit," (zoo'n lof uit dien mond zegt nog al wat,) „maar.... (natuurlijk moest er een *maartje* bij) maar....(ja, raad eens)... dat hij te veel onder den invloed staat van den Roomschen clerus." Dat laatste gedeelte, Mr. Winkel, is dat ook de algemeene indruk op Curaçao? Of misschien meer binnenkamers, met gesloten deuren, bij *eingeschlossen Geselschaft* afgesproken?

„Ik hoop, zoo ging spreker voort, dat men (wie is die *men?*) zich in dit laatste moge vergissen. Van een persoonlijkheid als Gouverneur HELFRICH is dat ook moeielijk aan te nemen." — Zeer juist. Maar waarom, Mr Winkel, debiteert U dan zoo'n hatelijkheid, als er geen enkele grond voor bestaat, en het heele karakter en optreden van Gouverneur HELFRICH vierkant indruischt tegen een dergelijke veronderstelling? Is dat soms een specimen van die zooeven geroemde waardeering van *uw* kant?

Wij zullen maar geen verdere woorden verspillen om die lage verdachtmaking van den Roomschen clerus te weerleggen. Tegenover iemand, die den hoogen graad van Rozenkruiser in de vrijmetselarij bekleedt, is dat toch den Moriaan gewasschen. Doch wanneer straks de orde van St. Dominicus, haar gouden jubilé viert van haar apostolische werkzaamheid hier in de kolonie, kan die Roomsche clerus met een gerust geweten haar moeizaam en onbaatzuchtig beschavingswerk voor de Curaçaosche bevolking stellen tegenover het kleinzielig gedoe van verdachtmaking en tegenwerking, waaraan zij al die jaren blootstond. *Palma sub pondere crescit.*

Ter onderstreeping van de laatste verdachtmaking klauterde de Heer W. weer opnieuw op het schild der algemeene opinie, om voor de tweede maal bijna letterlijk te herhalen, wat hij dien avond al een keer beweerd had: „Bij de verhooging van de verpleegkosten voor het St. Elizabetht's Gasthuis en het Krankzinnigengesticht is *trouwens* de *algemeene indruk*, dat de Gouverneur er zoo een beetje is ingeloopen. Dat kan den beste overkomen. Maar de Gouverneur moet dan niet volhouden in de begane vergissing." (Wel neen, dat recht vordert de Heer W. alleen voor zich zelf op.)

Om volledig te zijn, zouden wij nog het merkwaardig slot der rede van den Spreker moeten behandelen. Dat ging over de nieuwe begraafplaats van het Gouvernement aan de Roode Weg en de eisch van nog een dergelijke op Pietermaai. De Heer W. trad hier, zooals hij duidelijk naar voren schoof, uitsluitend als pleitbezorger op voor de verdrukte onschuld: voor de zoogenaamde katholieken, die moeilijk nog eenig recht als katholiek kunnen laten gelden, en daarmee hun recht om op gewijde aarde begraven te worden, verbeurd hebben! Doch dat hoogst merkwaardig gedeelte van zijn rede bewaren we voor later. Wij willen eerst de verschijning der officieele notulen afwachten, om het dan in extenso in ons blad op te nemen.

Tot slot willen wij hier nog constateeren, dat met uitzondering van den landbouw de Heer W. hoegenaamd niets onbesproken heeft gelaten — De Heer W. heeft hiermede het schitterend bewijs geleverd, dat men bij zulk een veelzijdigheid nog zeer éénzijdig kan zijn.

Onze totaal indruk is, dat er met dezen eersten spreker in de zitting van den Kolonialen Raad van ll. Zaterdag een anti-clericaal, beter nog een anti-katholiek van het zuiverste karaat aan 't woord is geweest.

De Heer Winkel behoeft heusch niet meer het scherm op te halen voor zijn comedie vertooning „*de Republiek Curaçao*". In zijn proloog heeft hij zich al zóóveel verpraat, dat iedereen nu al gissen kan, hoe WINKEL, ROZENKRUISER EN C°. er de hoofdrol zal spelen.

De Memorie van Antwoord en het Instituut der „hulponderwijzeres".

De Minister is aan 't woord.

„De beschouwing in het Voorloopig Verslag van het voorgestelde instituut der „hulponderwijzeres" geeft een beeld van de wijze, waarop dat voorstel ook buiten de Kamer is ontvangen: *de tegenstanders leveren uitvoerige beschouwingen van theoretischen aard, terwijl de voorstanders, die de practijk van het leven en van de school in het oog houden, zich tot een zakelijke uiteenzetting bepalen, waarbij zij, naar de overtuiging van den Minister het ware belang èn van de vrouw èn van het onderwijs tot uitgangspunt nemen.*

Als bezwaren worden door de bestrijders in de eerste plaats aangevoerd, dat de hulponderwijzeres als eene minderwaardige leerkracht beschouwd zal worden, en dat aan haar de tijdelijke waarneming van hoogere klassen of van de school niet mag worden toevertrouwd.

In deze redeneering steekt allerlei misvatting. De wet van 1878 bracht het voorschrift, dat het onderwijs in de laagste klassen bij voorkeur aan onderwijzeressen zou worden toevertrouwd. Dit geschiedde volkomen terecht, omdat aldus rekening werd gehouden met den natuurlijken aanleg van de vrouw. Noch hierop, noch op de belangen van het schoolkind echter wordt gelet door hen, die in de gewraakte bepaling eene achteruitzetting van de vrouw zijn gaan zien; eene opvatting, waarvoor in den lateren tijd, vooral in sommige vrouwelijke kringen, meer propaganda wordt gemaakt. De erkening dat de vrouw anders is dan de man bedoelt niet, dat de een minder is dan de ander.

Het voorstel nu om eene leerkracht in de school te brengen, die niet de veel zwaardere studie verkiest van de toekomstige onderwijzers en ononderwijzereseen, bouwt geheel op de in de practijk juist gebleken gedachte van 1878 voort.

De minister is het voorts volstrekt oneens met hen, die beweren, dat met de hulponderwijzeres eene leerkracht in de school zal worden gebracht, die onvoldoende voor haar taak is voorbereid. Om tot de opleidingsschool te worden toegelaten, moeten de meisjes 14 jaar zijn en aan de eischen voor een toelatingsexamen hebben voldaan. *Ter tegemoetkoming aan de nitgesproken wenschen is in het gewijzigd wetsontwerp daaraan toegevoegd dat het met gunstig gevolg afgeloopen hebben van eene M. U. L. O school of H. B. S. met driejarigen cursus, recht van toegang zal geven.*

Op de opleidingschool zullen zij gedurende vier jaar ten minste in de vakken lezen en Nederlandsche taal met elementair spreekonderwijs, vertellen, zingen, teekenen, spelen, handenarbeid, kennis der natuur, gezondheidsleer en verbandleer. onderwijs genieten, alsmede in de methode van opvoeding en onderwijs voor jeugdige kinderen. Het is duidelijk, dat hierbij gestreefd is naar de samenstelling van een praktisch programma, dat strookt met het belang van de school en van de onderwijwijzeres. Met een dergelijk programma wordt eene andere opleiding verkregen dan voor de tegenwoordige onderwijzeres, maar geen mindere, In de vakpers is de opmerking gemaakt, dat ook „*schrijven*" had moeten worden opgenomen; de Minister heeft daartegen geen bezwaar, ofschoon het wegens de woorden „ten minste" niet noodzakelijk is.

Hetzelfde geldt voor de opneming van „*aardrijkskunde*" en „*geschiedenis*",

Toch heeft hij besloten ook deze vakken met name te noemen, om tegemoet te komen aan het geopperde bezwaar, dat de hulponderwijzeres, zoo noodig, zal moeten inspringen bij tijdelijke afwezigheid van een onderwijzer van een der hoogere klassen of bij afwezigheid van het hoofd eener tweemansschool.

In de verdere critiek op de motieven van den minister tot instelling van de betrekking van hulponderwijzeres wordt beweerd, dat de door hem voorgestelde gelijksoortigheid van de laagste klassen der lagere school en de voorbereidende school er toe zou moeten leiden, die klassen naar de voorbereidende school over te brengen. Die mist allen grond. *Er is sprake van gelijksoortigheid, niet van gelijkheid.*

Ten slotte wordt tegen de motieven van den minister aangevoerd, dat het lager onderwijs één geheel behoort te vormen, dat daarvoor in ALLE klassen van de lagere school volledig opgeleide leerkrachten noodig zijn, die elk staande voor de uitwerking van een onderdeel, het geheel moeten kunnen overzien.

Ook dit moet de minister weerspreken. Het is niet juist, dat het verschil tusschen de hoogere en de lagere leerjaren van gelijken aard is, als dat tusschen alle leerjaren afzonderlijk. Het verschil tusschen de hoogere en lagere klassen wordt niet juist uitgedrukt door de bewering, dat in de eerste wat meer aan leeren, in de andere wat meer aan spelen wordt gedaan. Er is voor die beiden groepen eene VERSCHILLENDE paedagogiek, al moge zij op dezelfde hoofdbeginselen rusten.

Enkele leden, die zich met het gronddenkbeeld van den minister konden vereenigen, oordeelden de uitwerking minder gelukkig. Zij meenen, dat de schijn van minderwaardigheid de positie van de hulponderwijzeres is gewekt door de kleineerende benaming.

Het komt den Minister voor, dat hierin eenige overdrijving schuilt. Intusschen hecht hij niet aan dezen naam; een beteren wil hij gaarne overnemen."

Uit het voorgaande volgt, dat de Minister:

a. vasthoudt aan het uitstekende instituut der „hulponderwijzeressen" nogmaals uiteenzet, dat die leerkrachten niet MINDERWAARDIG zullen zijn, maar ANDERS;

b. ook aan die toekomstige leerkrachten den eisch stelt, van een driejarigen cursus H. B. S. of M. U. L. O. met gunstig gevolg te hebben doorloopen, vooraleer zij tot haar vierjarige kweekschoolopleiding zullen worden toegelaten;

c. het program dier kweekscholen nog uitbreidt met enkele vakken als schrijven, geschiedenis en aardrijkskunde;

d. den ongelukkig gekozen naam van „hulponderwijzeres" gaarne vóor een beteren prijsgeeft.

Van uitbreiding van 't instituut der hulponderwijzeressen tot hulponderwijzers gewaagt de minister niet. 't Ware toch billijk, dat het gebeurde.

Moge het bij amendament geschieden!

A. VINCENT.

(*Het Huisgezin*)

Berichten uit de Kolonie.

✠ Rev. Ferd. J. A. van den Donk. ✠

Gisteren bracht de mail het treurig bericht, dat de Zeer Eerw. Heer FERDINANDUS VAN DEN DONK, oud Rector van het Pensionaat *Welgelegen* alhier, bina 58 jaar oud den 17n April ll. te Purmerend in het St. Lidwina-Gesticht is overleden.

De Eerw. Heer VAN DEN DONK heeft een merkwaardige en verdienstelijke plaats in onze Missie ingenomen. Den 7n September 1886 kwam hij uit Holland hier als hoofdonderwijzer te gelijk met den hoofd onderwijzer den Heer MAANEN en den hulponderwijzer C. GIJZEN aan, om de eerste R. K. Jongensscholen die pas geopend waren, alhier te beginnen. Eerst werkzaam aan de school op Pietermaai, daarna als hoofd van de burgerschool van Otrabanda, verwierf hij zich den naam van een uitstekend talentvol onderwijzer. En velen uit onze Curaçaosche Maatschappij, ook van andere gezindte herdenken nu nog met dankbaarheid het onderwijs, dat zij bij Mijnheer van den Donk genoten hebben.

Intusschen waren bij den Heer v. d. Donk de vroegere verlangens van zijn jeugd weer levendig geworden om priester te worden. En toen die roeping door wijze zieleleiders en Mgr. Joosten z. g. als werkelijk van God ingegeven deugdelijk beproefd en onderzocht waren, zette hij zich aan de nieuwe studie van het Latijn en philosophie en theologie. Zijn stalen geheugen en vlugge geest wist al die moeielijkheden schitterend te overwinnen, niettegenstaande hij al dien tijd als hoofd der school werkzaam bleef.

In 1894 ontving hij uit de handen van Mgr. Joosten de wijdingen van Subdiaken en Diaken en daar inmiddels Mgr. Joosten wegens ongeneeslijke ziekte naar Holland vertrokken was, ontving hij den 6en September 1896 uit de handen van Mgr. Biffi, bisschop van Cartagena (Colombia) de H. Priesterwijding. Nog twee jaren lang bleef hij ook als Priester aan het hoofd staan van de jongensschool van Otrabanda. Toen ging hij met verlof naar Holland. Na zijn terugkomst in Mei 1899 werd de Eerw. Heer van den Donk benoemd tot Rector van het Pensionaat *Welgelegen*, welken post hij bijna 20 jaren lang bekleed heeft.

Ook bijna 20 jaren lang heeft de Eerw. Heer van den Donk zitting gehad in de plaatselijke school commissie, en allen, die met hem deel uitmaakten van dezelfde commissie weten met hoeveel nauwgezetheid hij dat lidmaatschap waarnam, hoe deugdelijk de adviezen waren, die hij daar ten bate van het onderwijs onzer kolonie ten beste gaf. Ook bij het schoolbezoek ontsnapte niets aan zijn aandacht. Niets ontging aan zijn scherpen blik.

Fijn litterator, beschikkend over een welversneden pen, schreef hij gedichten en een reeks van artikelen in den *Amigoe di Curaçao*, niet alleen in de jaren dat hij de hoofdredactie waarnam, terwijl hij aan het hoofd stond der school, doch ook nog in latere jaren.

Bekend en gezocht waren ook zijn Apologetische Conferenties, die hij in December 1901 in de St. Annakerk voor de mannen eenige jaren achtereen gehouden heeft.

De laatste twee jaren van zijn verblijf in de kolonie was de Heer VAN DEN DONK lijdend aan een ernstige hartkwaal, waardoor hij zich gedwongen zag zich uit alle commissies terug te trekken en een leven van afzondering te lijden.

Den 26 Maart van het vorig jaar vertrok de Eerw Heer V. D. DONK naar het Moederland in de hoop daar nog herstel te vinden. Doch op reis reeds overviel hem een hevige aanval van zijn kwaal, die hem eenige dagen lang in stervensgevaar bracht. Drie en dertig jaren lang heeft de Eerw Heer F. VAN DEN DONK zijn beste krachten en talenten aan de Curaçaosche Missie gegeven. Moge de goede God hem daarvoor het loon in den Hemel reeds geschonken hebben.

Het laatste jaar in Holland was de Heer VAN DEN DONK rector van het St. Lidwina-gesticht in Purmerend Noord-Holland.

R. I. P.

Watervoorziening.

Er zijn reeds verschillende autotrucks in dienst, die het putwater uit de buitendistricten naar de stad aanvoeren. Ook de Heer Royer, eigenaar van de plantage *Hoto*, heeft een autotruck aangeschaft, die binnen weinige dagen den dienst zal beginnen.

De eigenaar stelt zich voor op drie gedeelte van Otrabanda dat aangevoerde water in bestaande regenbakken over te gieten, van waar het gemakkelijk door de koopers kan worden afgehaald.

Intusschen is de prijs van het regenwater al weer aanmerkelijk gestegen. — En de hemel blijft van koper en de warmte doet zich dagelijks steeds meer gevoelen.

Nederland en Venezuela.

In zijn openingsrede van Dinsdag stelde de Gouverneur reeds gegronde verwachtingen in het vooruitzicht op het spoedig herstel der diplomatieke relaties van Venezuela met Nederland. Daar het Congres thans in Caracas vergadert, kon men vertrouwen, dat de definitieve beslissing daar dezer dagen vallen moest. Deze week ontving de Gouverneur het verheugend bericht van den Nederlandsche gevolmachtigde te Caracas, (*zie officieele berichten*) dat bij besluit van het Congres de diplomatieke betrekkingen tusschen de Venezolaansche Republiek en het Moederland weer hersteld zijn. Een woord van hulde aan den Minister gevolmachtigde is hier zeker op zijn plaats.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de firma Maduro & Sons een wandkalender *Remington*.

Opening van den Kol. Raad.

Met het gebruikelijk ceremonieel had deze week Dinsdag de opening van den Kol. Raad plaats. Het was de eerste maal, dat deze plechtigheid door Gouverneur Helfrich verricht werd. Er was buitengewoon veel belangstelling. Ook alle hoofdambtenaren en de Kommandant der troepen waren officieel tot bijwoning der plechtigheid uitgenoodigd en hadden binnen de afsluiting een plaats gekregen.

Precies op den aangegeven tijd verscheen Zijne Excellentie vergezeld van zijn beide adjudanten, opgewacht en de zaal binnengeleid door de commissie van ontvangst, bestaande uit de Raadsleden de Heeren LANSBERG, SUTHERLAND en FORBES.

Met krachtige stem, las Zijne Ex. de openingsrede voor, hier en daar door verheffing van stem bijzonderen nadruk en klem bijzettend aan zijn woorden.

Niet alleen door zijn meer dan gewonen omvang, maar vooral door zijn gedegen en hoogst belangrijken inhoud munt dit staatsstuk uit en houdt een belofte in, dat de leiding en ontwikkeling onzer kolonie aan een krachtige hand is toevertrouwd.

De Estela.

Vrijdag morgen kwam de *Estelle* van de Bovenwindsche eilanden hier binnen. Op den laatsten dag der reis had er een voorval plaats, waarvoor de Estelle zeker niet de meeste geschikte plaats is. Een vrouw, die met haar man komende van St. Eustatius, de reis mede maakte, beviel van een kind. Na aankomst van het schip is de vrouw met haar kind terstond naar het St Elisabeth's Gasthuis overgebracht.

Frieda.

Met het begin dezer maand heeft de *Frieda* den dienst van de „Lelia" overgenomen als Gouvernementsschoener tusschen de benedenwindsche eilanden.

Voor een juiste vergelijking van de prestaties dezer twee barken is de tijd nog niet gunstig. Als snelzeiler moet de „Frieda" nog haar krachten toonen. Op haar eerste reizen had zij met geweldige stormwinden en hooge zeeën te kampen. De inrichting der kajuit en cabines biedt meer confort aan de passagiers. Binnen kort zal ook een W. C. worden aangebracht en dus ook op dat punt de passagiers tot grootere tevredenheid stemmen.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand April 1920 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand April.	82	18,094	16,670	38	213,842	132,351
Vorige maand	309	61'342	56,089	138	857,327	528,899
Totaal.	391	79,436	72.759	176	1,071,169	661,250

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

De VIRGINIA.

Berichten van de Bovenwinden ontvangen bevestigen ten volle onze verwachtingen omtrent de *Virginia*. Het is een enorme verbetering.

Wel vaart de *Virginia* wat langzaam, doch wat comfort betreft, stelt zij alle vroegere reisgelegenheden verre in de schaduw. Toch zou de tevredenheid der bewoners dier eilanden nog veel grooter zijn, wanneer er nu ook een vast reisplan werd vastgesteld voor deze mailboot, die toch in dienst is genomen om een *betere en meer geregelde* verbinding tot stand te brengen tusschen de eilanden onderling.

En daarvan is tot nu absoluut geen sprake. Het particulier belang wordt teveel vóór getrokken boven het algemeene.

Meer naar willekeur wordt over deze bark beschikt, zoodat het zelfs al gebeurd is, dat de *Virginia* van St. Martin rechtstreeks naar Statius ging en Saba doodgewoon oversloeg, terwijl een groote hoeveelheid meel voor Saba aan boord was, zoodat de bewoners van dat eiland het drie dagen zonder brood moesten stellen.

Officiëele berichten.

Hierbij wordt bekend gemaakt, dat door den heer Gouverneur op het door Zijne Excellentie op den 30sten April j. l. aan Hare Majesteit de Koningin verzonden telegram, luidende: Kolonie Curaçao biedt eerbiedig Uwer Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins der Nederlanden hare oprechte gelukwenschen aan met den verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana.

Op den 7den dezer het volgende draadbericht uit Den Haag is ontvangen:

„Gouverneur Willemstad
Onzen welgemeenden dank voor gelukwenschen U en kolonie
Wilhelmina."

— Hierbij wordt bekend gemaakt, dat de Gouverneur van den Speciaal Gedelegeerde der Nederlanden te Caracas op den 12en dezer het volgende telegram heeft ontvangen: *„Protocole signé onze Mai."*

Bekenmaking.

Ondergeteekende betuigt hiermede zijn harteliiken dank aan de Geneesheeren J. H. M. ELLIS en M. C. GOEDHART voor de goede behandeling, en genezing door operatie van die Doktoren ondervonden.

Curaçao den 11 Mei 1920.

fusulier bij de Infanterie.

1—3 *S. L. PAULA.*

Movimiento Marítimo
Di 5 Mei te 14 di Mei.

A drenta.

Dia 5
Caracas v a di Pto Cabello
Merida v a di Maracaibo

Dia 6
Venus v h di Haiti
Abeona g h Cuba

Dia 7
Gacela g h di Cuba

Dia 8
Stavangeren v n di Norfolk
Maria g h di Bonaire
Gacela g h di Mayaguer

Dia 9
Merida v a di Maracaibo

Dia 10
Eldorado v a di Barbados
Aura g h pa Bonaire
Frieda g h di Bonaire
Hirondelle g h di Maracaibo
Zulia v a di La Guaira

Dia 11
Dilia g v di Maracaibo
Esperanza g v pa Maracaibo
Arnold Maersk v d di Algiers
Maria Leoncita g h di Aruba

Dia 12
Merida v a di La Guara
Europa v l di La Guaira
Uranus v h di La Guaira
Pioner g h di Mobile
Fricia g h di Maracaibo
Atlas r h di Pto Cabello
Pto Cabello l h di Pto Cabello
Julia Amelia g v di La Vela

Dia 13
Mainmidell g l di Saba
Philadelphia v a di San Juan
Diana v h di Maracaibo

Dia 14
Columbia v a di Pto Cabello
Governor v a di Pto Cabello
Estelle g h di Saba
Frieda g h di Aruba

A sali.

Dia 5
Briarleaf v l pa Tampico
Carisco v a pa Maracaibo
Caraças v a pa New York
Diana v h pa Maracaibo

Dia 6
Venecia g v pa Maracaibo
20 de Julio g h pa Aruba
Merida v a pa Maracaibo
San Jose g v pa La Vela

Dia 7
F Stream g l pa Barbados
Silfide g h pa Sto Domingo

Dia 8
Venus v h pa Cabello
Achilles v h pa Haiti
Frieda g h pa Bonaire

Dia 9
Maria g h pa Bonaire

Dia 10
Stavangeren v n ea Maracaibo
Merida v a pa La Guaira
Zulia v a pa Maracaibe
Eldorado v a pa Pto Colombia
Frieda g h pa Aruba
Conformidad g d pa Sto Domingo

Dia 11
Arnold Maersk v d pa Spanje
W Abaott g a pa Pto Cabello
Reina g h pa Bonaire
Gacela h h pa La Vela

Dia 13
Europa v l pa Pto Colombia

Dia 14
Philadelphia v a pa La Guaira
Carisco v a pa Maracaibo
Merida v a pa Maracaibo
Uranus v h pa Pto Columbia
Zulia v a pa New York
Maria Leoncita g h pa Aruba

Amerika en Europa.

De heer W. Westerman, president der Rotterdamsche Bankvereeniging, heeft na zijn terugkeer uit de V. S. zijn indrukken medegedeeld, die hij daar te lande heeft opgedaan van den toestand op financieel en economisch gebied en over de hulp van de V. S. aan het kapitaalbehoeftige Europa. De heer W zegt dan: Toch heb ik, nadat ik gezien had en begrepen waarom de V. S. alleen die taak niet op zich konden nemen, er niet eenmaal, maar wel honderdmaal op aangedrongen, dat er een conferentie zou worden gehouden om het geheele probleem eens onder de oogen te zien. Een conferentie, waaraan nu eens niet geallieerden, of geallieerden en neutralen, maar de geheele wereld, al de vroegere belligerenten zouden deelnemen, en liefst een kleine conferentie van de bekwaamsten. Want dat er door onderling overleg nog wel een weg te vinden is tot een oplossing, staat ook bij mij vast. De groote kunst zal echter zijn, voor dit doel beslag te leggen op het vlottende kapitaal en het kapitaal, dat belegging zoekt, en niet alleen in de V. S., maar in al de landen, die er nog een goud valuta op na houden. Het plan-Vanderlip, dat nu reeds een jaar oud is en dat op een internationale leening afstuurde, een plan, dat ook toen reeds groote fouten had, zou belangrijk gewijzigd moeten worden en ook voor het disponibele kapitaal aantrekkelijk moeten worden gemaakt.

Ik heb over dit onderwerp lang en breed gesproken met particuliere bankiers en leiders van groote bankiers en trustmaatschapijen en ik vond bij geen hunner de neiging om zich los te maken van Europa, welke wél in politieke kringen te bespeuren is en misschien ook wel bij het Amerikaansche publiek in het algemeen. Integendeel, de wil om Europa ter hulp te komen, was er wel, maar men zag niet den weg hoe"

Ik heb herhaaldelijk een plan bepleit, dat, naar ik meende, een oplossing kon brengen, n. l. de creatie van een instituut, b. v. in den vorm van een investment-trust, dat eenerzijds de leeningen met de verschillende geldbehoevende landen op voordeelige voorwaarden zou contracteeren, anderzijds het publiek in de voordeelen zou laten deelen. Ik had mij gedacht b. v. aan Italië of aan Duitschland, landen waar de valuta zeer gedeprecieerd is, een zeker bedrag dollars te leenen, met en optie op een bedrag in de landsmunt, waaruit bij een rijzing van den wisselkoers op die landen een zeker voordeel kon ontstaan. Wanneer Italië voor iedere duizend dollars, welke het in dien vorm opnam, een optie op 75000 lire gaf, geldig tot aan de afbetaling der leening, dan zou het beter af, zijn, dan wanneer het nu met lires voor in dollars geprijsde waren betaalt en zou de houder der 1000 doll., bij een weder op goudpariteit komen van de lire 500 doll. extra winst maken. Wanneer nu de investment-trust deze winstkans aan het publiek weet duidelijk te maken, dan zullen de door haar uitgegeven papieren reeds spoedig een zeker agio doen, want dit is zeker, dat de wisselkoersen op de leenende landen onmiddelijk den terugslag zullen ondervinden van het tot stand komen van op deze basis gecontracteerde leeningen en dat dit een speculatieve beweging in de obligaties, notes, of hoe men die instrumenten noemen wil, zal veroorzaken.

De vraag blijft dan natuurlijk open, of men voor alle borrowing countries een afzonderlijke trust wil oprichten, dan wel gelijk Vanderlip beoogde, één groote holding-company wil scheppen, welke dus een meer verdeeld risico zou bezitten.

Ik heb de overtuiging, dat voor een dergelijke belegging, mits over de geheele wereld gepropageerd en mits ook de andere zich in tamelijk goede conditie bevindende landen zich er voor spannen, nog wel succes zal hebben. Maar, waar ik nog veel meer van overtuigd ben, is, dat wanneer het vertrouwen weer eenigermate is hersteld, wanneer men weet, dat er iets gaat gebeuren, dat dan ook de gewone credietverleening weer zal opleven.

De kapitalen zullen tenslotte moeten komen uit de deposito's bij de banken en uit de „boardings". Zoolang de V. S. officieel nog niet weer in vrede leven met de vroegere tegenstanders, zal het moeilijk zijn iets tot stand te brengen. Is de ratificatie van het vredesverdrag en de toetreding tot den Volkenbond echter eenmaal een voldongen feit, dan zal ook de Duitsch-Amerikaan, en zullen ook de andere Amerikanen, die hun afkomst nog niet geheel hebben vergeten, te voorschijn treden. Er zijn daar, zooals overal, slechts weinig menschen te vinden, die den moed hunner overtuiging hebben; die weinigen hebben een harden strijd gehad gedurende den oorlog en ook reeds toen de V. S. zoogenaamd nog neutraal waren. Thans echter durven ook de minder moedigen weder adem te halen en zonder eenigen twijfel zullen honderden millioenen dollars door hen beschikbaar worden gesteld, zoodra zij slechts weten, dat het geld goed besteed en goed beheerd zal worden.

Daarbij komt, dat de stemming in de V. S. geleidelijk verandert en dat men daar veel meer dan aan deze zijde van den Oceaan geneigd is de strijdbijl te begraven en weder in vrede met de rest van de wereld te leven.

ENGELAND.

De vrouwen pakken het aan.

De briefkaarten-actie der vrouwen, (duizenden vrouwen schreven aan de Parlementsleden, die haar district vertegenwoordigden een briefkaart, dat ze bij de eerstvolgende verkiezingen zouden worden geschat naar hun al dan niet ageeren tegen de duurte) heeft succes gehad in het Engelsch Parlement.

Het succes wordt nog grooter.

Niemand minder dan Asquith zou den aanval in het Parlement leiden, Het zou dan blijken, zegt de parlementaire medewerker van de *Daily Mail*, hoe de regeering zich zal kunnen verontschuldigen over haar buitensporige uitgaven, die voor een groot gedeelte de oorzaak waren van de huidige hooge prijzen, en over de slappe manier waarop zij dit duurtevraagstuk tot kort geleden behandeld heeft.

Asquith heeft te Paisley ervaren dat de strijd tegen de duurte de beste en de meest gangbare verkiezingsleus was en nu zal hij zijn beloften nakomen en de eerste belangrijke rede die hij houden zal wijdsn aan het duurtevraagstuk en deze redevoerlng zal een aanval op de regeering zijn.

De arbeiderspartij zal hem met alle kracht en mannenmoed terzijde staan,

Ook leden der coalitie worden onrustig. Ze willen wel eens van de regeering hooren, wat ze op de vragen der vrouwen van de briefkaartenactie moeten antwoorden.

Sommige parlementsleden hebben de vrouwen van hun kiesdistricten reeds geantwoord en volgens de *Daily Mail* toont de verscheidenheid hunner antwoorden de zwakheid hnner verdediging. Slechts drie hebben ruiterlijk erkend, dat de verkwisting der regeering alle blaam verdient.

Strijging der Zilverprijzen.

Uit San Francisco wordt door den Boliviaanschen Consul aldaar bericht, dat er groote bedrijvigheid heerscht in de zilvermijnen in zijn land. De Potosimijn, die reeds 400 jaar bestaat, werkt op de hoogste capaciteit, welke ooit werd bereikt. De uitvoer uit Bolivia is thans ca. 30.000 pond per jaar.

Uit Dawson, Yukon Territory wordt bericht, dat ook de zilvermijnindustrie aldaar en speciaal in de omstreken van Mayo, sterk vooruitgaande is.

Uit Vancouver komen soortgelijke berichten voor wat betreft Britsch Columbia, speciaal het Kootenay-district. Onlangs werd meer dan een millioen dollar in ééne bezitting, gelegen aan het Portland-kanaai, belegd. De zijverprijs is gestegen boven het punt, waar omsmelting van de munt voordeel oplevert. Reeds midden November werd van officiëele zijde medegedeeld, dat zulk eene stijging werd verwacht en dat de hooge zilverprijs waarschijnlijk jaren stand houden zal. De zilverwaarde in dollars is 77.3 c., in de kleine munststukken is die naar rato van 72.3 c. per dollar. Wanneer de handelswaarde van zilver stijgt boven de 1.29 doll. per ounce fijn, is voormeld punt bereikt. De omsmeltingskosten worden geschat op een halven cent per ounce fijn.

De hooge marktprijs wordt ten deele toegeschreven aan het feit, dat China groote aankoopen deed in de V. S., omdat de vracht van San Francisco geringer is dan van Londen. In Augustus bedroegen die aankoopen 9.441.000 ounce fijn en in September ca. 7.000.000, wat sedert Mei ook de maandelijksche verscheping is geweest. De Chineesche vraag werd veroorzaekt door het gebrek aan zilver in China, dat weer het gevolg was van abnormaal groote verschepingen naar Britsch-Indië. Het Congreslid Platt heeft dezer dagen een wet voorgesteld om het zilvergehalte der 50 c. stukken, dat 192.9 gr. bedraagt, te verminderen tot 150 gr.

De revolutie in het geld.

Het schijnt niet lang meer te zullen duren, of onze geldstukken die er dan nog over zijn, worden opgeborgen in musea om den schooljongens te laten zien, hoe rijk en onpractisch hun voorvaderen waren.

Het goud is als dagelijksch betaalmiddel overal verdwenen, niet alleen in Hoiland, waar gouden tientjes en vijfjes ongeveer tot legenden zijn geworden, maar ook in Engeland, waar men vroeger geen biljet kon wisselen of men kreeg goudgeld terug.

En nu gaat het zilver denzelfden weg uit

De *Mond Nickel Comp*., de grootste metaalmaatschappij van Groot Britannië heeft opdracht van de regeering gekregen voor de levering van een groote hoeveelheid nikkel voor de munt, welke zal dienen voor het aanmunten van nieuw geld. Deze maatregel wordt noodzakelijk gemaakt door de voortdurende stijging van den prijs van het zilver.

Zilveren munt heeft thans meer waarde voor de smeltkroes dan voor betaling en dus verdwijnt het in gezegde kroes.

Zal de geheele muntwereld nu vernikkeld worden?

Of zullen we ten slotte terecht komen bij de schelpjes en steentjes der wilde volken?

Want papier is ook niet alles; het slijt gauw en kan te gemakkelijk worden nagemaakt.

BEKENDMAKING.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening 31 October 1901|29 Januari 1902 (P. B. 1902, No. 7), thans luidende :

Iedere hond moet voorzien zijn van

1o. Een halsband met metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. Een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den Ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in artikel 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk Hoofd der Politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt.

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een rechthoek met gebogen bovenzijde en tot opschrift hebben het getal 1920 en het volgnummer, terwijl het woord Curaçao aan de andere zijde voorkomt.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der politie te Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf en twintig cent.

Curaçao, den 1n Mei 1920.

De Procureur-generaal,

2—4 J. B. GORSIRA.

DE HEER, EN MEVROUW

H. Kerstjens-Appel

geven kennis van de geboorte hunner dochter

Johanna Maria

Pretoriusplein 21

Amsterdam 8 April 1920.

2—2

Heden gewerd ons het treurige bericht, dat onze geliefde moeder en behuwdmoeder

MEVROUW

P. WALTERS-BURGMANS

den 2en dezer te Rotterdam is overleden, in den ouderdom van bijna 70 jaar.

J. M. Menkman-Walters

W. R. Menkman.

Willemstad 8 Mei 1920.

Geen rouwbeklag.

